

SANT JORDI

MATA L' ARANYA

JOGUET COMICH EN UN ACTE Y EN VERS

escrit, per aposta, ab títol tret á la sort

PER

A. GUASCH TOMBAS

Estrenat ab aplauso en lo teatro Calvo-Vico
la nit del 8 de Maig de 1892

PREU 4 RALS

BARCELONA

BIBLIOTECA DE «LO TEATRO REGIONAL»

CARRER DE LAS CABRILAS, 17, SEGON

1893

Sant Jordi mata l'aranya

Digitized by the Internet Archive
in 2012 with funding from
University of North Carolina at Chapel Hill

SANT JORDI MATA L' ARANYA

JOGUET COMICH EN UN ACTE Y EN VERS

escrit, per aposta, ab títol tret á la sort

PER

H. GUASCH COMBAS

Estrenat ab aplausó en lo teatro Caiyo-Vico
la nit del 8 de Maig de 1892

BARCELONA

Imprempta de "Lo Teatre Regional"

10 : MUNTANER : 10

1893

1871
APRIL 10

Dear Mother
I received your letter
of the 7th and was
glad to hear from
you.

I am well and hope
these few lines will
find you the same.
I have not much news
to write at present.

I must close for
this time. Write soon.
Your affectionate son,
John Doe

REPARTIMENT

Personatjes

Actors

D. ^a ROSALIA, 35 anys.	D. ^a ANA SOLÀ
ROSETA, 20 "	D. ^a ANGELA GUARD
AUGUSTO; 22 "	D. ANTONI COLLE
SR. PAU, 50 "	D. RICARDO GÜELL
VICENS, 40 "	D. ENRICH VIÑALS

La acció á Barcelona y en nostres dias

Ningú podrà traduir, representar ni reimprimir aquesta comedia, sens permis de son autor. —

Lo Sr. D. Joan Molas y Casas, director de la Galeria titulada *Propietats Dramàtiques y Líricas*, quals oficinas se troban en lo carrer del Hospital, números 12 y 14, según pis, es l'únic encarregat d'aquesta obra, y ab ell deurán entendres totas las empresas de teatros y societats particulars que vulgan representarla.

Queda fet lo depòsit que marca la llei.

ACTE ÚNICH

Lo teatro representa lo menjador d' una casa de dispesas bona. Porta al fondo; dos portas a la dreta y altras dos a la esquerra. Taula a primer terme dreta, ab *tapete*, ab periódichs y una pebrera demunt, etc., etc.

ESCENA PRIMERA

VICENS, ab xistera y levita, figurant que acaba d' arribar.

¡Ajaja! 'L qu' es en Justin (1)
es un beco sens rival.
¡Quina sopa! ¡Y quin rostit!
¡Oh, y sobre tot, no es gens car!
Cinch plats forts dels de primera,
al detrás un bon gelat
y postres á discreció,
¡¡un duro!! ¡No ho entench pas!
¡Qui sab!... potsé 'ls seus filets
son filets artificials
y fa 'ls pollastres ab máquina
ò li donan tot de franch,
perque pago en 'questa casa
vinticinch duros mensuals
y en un mes enter no 'm donan
lo que en Justin per sopar

1) La pronunciació es *Justin*.

nos ha dat á mi y cincli sórtos
qu' han sabut qu' era 'l meu sant
y estirantme la levita
á la fonda m' han portat...
no 's pensin per convidar-me;
perque 'ls pagués lo sopar.
Si no fos per 'questa dona,

(*Senyala 2.ª esquerra*)

ves si fora tan babau
d' estarme á n' aquí á dispesa;
jo, qu' al carrer d' en Xuclá
per dotze duros al mes
anava molt ben menjat.
Ella d' alli va xuclar-me
ab dos ulls com dos imans
que tant xuclan, que, si xucla
per més temps, sens ferme cas,
erech que, de tantas xucladas,
quedaré al fi tan xuclat
que may més podré entornar-me
á n' al carrer d' en Xuclá.

(*Pausa.*)

A la Rambla la vaig veure
un dia del mes de Maig;
estava núvol; jo anava
frenétich al seu detrás.
¡Quina jamona més guapa?
¡A mi, que m' engrescan tant!
Tot de còp se pôsá á ploure;
llavors m' hi vaig acostar,
veventla sense paraygua,
y vaig dirli emocionat,
tot obrintne un de família
qu' es del meu us fa molts anys:
«Senyora; si es tan amable
que vulgui acceptá 'l meu bras
puçh á casa acompanyarla.»
A lo que va contestar:
«Ja que vosté, segons sembla,
es un jove molt galán,
acompanyim de moment
á ca 'L Mallorqui, y s' en va
desseguida á buscá un cotxe.»
—¿Un cotxe? ¡Aixó no va mal!—
vaig pensar; pero ben prompte
vaig quedá ab un pam de nas,
pues va pujá á n' al carruatje,
y, al anarla jo á imitar,

me va dir, posantse á riure
«Lo lloch es molt limitat...
si á casa vol aná en cotxe,
tingui, prengui aquets vuyt rals.»
Així 's va creure salvada;
pero jo 'm vaig enterar
per cònducto del cotxerò
d' ahoñt vivia, y fa cabals
qu' aquí m' estich ¡cinch senmanas!
sense d' ella haver lograt
de casament la paraula...
mas súplicàs son en va.
Faré avuy l' última proba
ab l' ajuda del meu Sant.
Quan tots dormin, com que 'm consta
que' á n' al llit no se 'n va may
sense llegi algun capítul
de novela, si l' atzar
fa que al entrar jo al seu quarto
estigui llegint un pas
d' aquells de «¡Tuya és mi vida!
¡¡Tuya hasta la eternidad!!»
y á sos peus se agenollarme
com fan los enamorats
y se dirli: «Tú eres viuda,
yo soy viudo por mi mal;
dame el si y acabe prònto
tan odiosa soledad,»
estich segur que s' entrega
al meu amor al instant,
pues, de no ferho, creuria
qu' es un home disfressat.

(S' en va per 2.ª dreta.)

ESCENA II

ROSETA de primera esquerra; desseguida AUGUSTO, (gomós tartamut) pe 'l fondo.

- Ros. Ja estàn á punt tots los quartos;
los plats m' en vaig á rentar
y després cap á la noña...
- Aug. Ro... Roseta...
- Ros. Deu lo guard',
senyoret *Arbusto*.
- Aug. ¿*Arbusto*?

(*Rient ab ayre de tonto.*)

Me dich Augusto.

ROS. Es igual.

¿No m' ha entès?...

AUG. Prou, prou, bojota

ja 't com... comprench; pero, sabs,
á mí m' agra... m' agra... grada
que par... parli tothom'clar.

ROS. (Y tú parlas com lasocas)

AUG. ¿Y 'l teu amo?

ROS. No hi es pas.

Junt ab la senyora Tuyas
cap á Moncada ha marxat.

AUG. ¿Y aixó?

ROS. La seva germana
á la cuenta está finant.

AUG. ¡Adeu, donchs, bas... bascambrilla!
Avuy no podrém jugar.

ROS. Potsè 'l senyor Pau Santjordi.

AUG. ¿D' ahont ha sortit aquest sant?

ROS. Es un sant que, si no m' erro,
de pacífich no ho es pas.

Ha vingut aquí á dispesa
avuy mateix, y reganys
sols hi sentit de sa boca.

AUG. Donchs no 'l vagis á buscar,
(potsè 'm pe... pe... pegaria.)

ROS. Ab lo seu permís m' en vaig.

AUG. Ros... Roseta... escolta, dona.

(*Posantse 'l sombrero de cantó, ridiculament.*)

ROS. ¿Qué vol?

AUG. Vi...

ROS. Servit será.

(*Fent acció d' anárseñ.*)

AUG. (*Volguentse corretjir.*)

Vi... vi... vina que vull dirte
ab entera llibertat,
que t' es... t' es... (1)

ROS. ¿Qué tasto diu?

AUG. Qué t' estimo.

ROS. (¡Capcigrany!)

AUG. Digas, ¿qué no 'm trobas guapo
y ele... ele... elegant?

ROS. Porta las calsas massa amplas...

AUG. Es la moda.

(1) La pronunciació es: *tastas*.

- Ros. Y 'l coll alt
lo fa semblá una cigonya.
- ARG. Es que á la *dernière* vaig.
Y en fi, no 't fixis, Rosèta,
ab *pe...* (1)
- Ros. ¿Pa?
- AUG. Petits detalls.
Si 'l teu cor vols entregarme
¿qué ditxosa que serás!
Com que... que m' estich al pis
al pis... pis d' aquí 'l costat
y pot *sal...*
- Ros. ¿Sal?
- AUG. Pot saltarse
pe'l balcó, podria entrar
á las nits, y plé de ditxa
jo t' aniria ensenyant
la lluna...
- Ros. ¿Dintre d' un cove!
- AUG. Qu' ilumina 'l campanar.
- ROS. ¿Lo cove?
- AUG. No; la llu... lluna.
L' *oli...*
- Ros. ¿L' oli?
- AUG. No; veurás,
tambè l' óliva que xisclá
y al sereno fent badalls.
- Ros. ¡Uy, uy, quina feyna 's busca!
¿Tot aixó 'm vol ensenyar?
¿No sab que 'l amor es cego
y que perdria 'l treball?
Busquis una senyoreta
de las que fan pe 'l seu bras;
d' aquestas que per lo primas
semblan un gat escorçat;
y si aixó no li fa entendre
que á mi no m' atraparà,
agafa 'l vi, pa, sal y oli (Mareat.)
que al declarar-se li trobat,
y junt ab una carbassa
que li dono en 'quest instant,
la gana pot satisfacerne
d' amor, sens costarli un ral;
y ara jo, ab lo seu permis,
m' en aniré á rentá 'ls plats.
(S' en va per l.^a dreta.)

1) La pronunciacio es: *pi*.

ESCENA III

AUGUSTO

M' ha... m' ha .. m' ha deixat de pedra
¡Burlarse així d' un senyò!
Sort que l' Augusto Moltò
es *currido* y no 's arredra.
I e'l balcò sal... saltaré
avuy que 'l seu amo es fora
y tant si riu com si plora
¡Jo la con... convenceré.

ESCENA IV

AUGUSTO; PAU de segona esquerra.

- PAU. ¡Dona meva! ¡Rosalia!
¿Quin dia 't podré trobá?
AUG. En Santjordi aquest serà,
(*Girantse y veient al Sr. Pau.*)
PAU. ¡Qué ditxòs serà aquell dia!
AUG. Bona nit.
PAU. Bona nit tingas.
(*Adonantse d' Augusto.*)
AUG. ¿Que 'm diu de tú?
(*Fent l' enfadat.*)
PAU. Sí, senyò.
AUG. ¡Quina franquesa!
PAU. Minyó
à mi no 'm vingui ab xeringas.
Si aixís l' havia tractat
es perque li puch ser pare;
perque veig qu' aquesta cara
may cap barber l' ha tocat.
AUG. M' ha... m' ha... m' afayto tot sol.
PAU. ¿Mamá? ¿Encare mamaria?
(*Escarnintlo.*)
AUG. ¡Ay, ay! ¡Burlis de sa tia!
PAU. ¡Vaja, seu aquí, mussol!
(*Fentlo seure.*)
AUG. ¡Quin senyor més imprudent!

- PAU. Apa, cuyta, treu tabaco.
AUG. Si es servit.
(*Treu dos cigarrillos y n' hi dona un.*)
- PAU. Mil gracias, maco.
AUG. ¡M' ha dit maco! Es molt decent.)
PAU. No es pas dels de ral.
AUG. ¡Ah! no;
es tabaco de l' Habana.
- PAU. ¡Es que hi hauria *jarana*
si ho sigué!
- AUG. (¡Ay, quin senyó!)
(*Pau encén un misto y l' ofereix á Augusto.*)
En... en... encengui vosté.
- PAU. ¡Encén!
AUG. Vosté.
PAU. (*Enfadat.*) ¿Qué t' hi dit?
(*Augusto encén y apaga 'l misto.*)
¡Tú si que m' has divertit!
¿Y ara jo ab qué encench?
- AUG. ¿Ab qué?...
(*Oferintli 'l seu cigarra.*)
Ab lo meu *pitillo*. Es cosa
que marca l' urbanitat.
- PAU. Mal fet d' haverli posat
perque es bastant carregosa.
- AUG. Llegeixi 'l *Código Fabra*.
PAU. ¡Me faria venir febra!
AUG. Tothom, tothom lo celebra.
PAU. ¡Serán quatre mosquits d' *abra*!
AUG. Vos... vosté potsè m' ha pres
per un pas... pas... pas... pastera
y soch caca... calavera.
¡No sé si m' *hau...* m' *hau...*rá entés! (1)
- PAU. Mentres fassis així 'l gat
es difícil que 't compregui.
- AUG. Es necessari que entengui
que soch molt espavilat.
Faig gimnástica y tinch forsa
¡tingan dugas bolas als brassos!
Hi han hagut molts homenasses
que 'l meu bras no han pogut torça.
- PAU. ¿Forsa tú! ¡No 'm fassis riure!
¡Semblas un escura-dents!
- AUG. Soch dels vava... va... valents.
PAU. ¡Si no pesas una lliura!
AUG. Y monto sens cap tropell

(1) Imitant lo gat.

- lo més fogós ca... caball.
- PAU. Sens costarte molt treball
fer caigudas de elatell.
- AUG. (*Imitant lo gall.*) Y qui... qui...
- PAU. (*Escarnintlo.*) *¡Quiquirití!*
- AUG. Qui 'm vulgui guanyá á conquistas
de minyonas y modistas
ha d' aná á estudi.
- PAU. Si, sí;
ab aquest tipo de goma
las deu fer morir de fástich.
- AUG. Jo per ellas soch un cástich
¡cóm que soch tan de la broma!
Ve... (*Imitant lo bé.*)
- PAU. (*Escarnintlo.*) *Bé.*
- AUG. Vegi, no es patranya,
cóm que soch tan calavera,
molts me diuhen lo Tronera
y 'ls meus com... companys «L' Aranya.»
(*Imitant lo gos.*)
Y es ben *bub*... buscat lo nom
perque hí cauhen com á moscas.
Aquets brassos son dos roscas
y aquest *pico* de colóm. (*Ab tendresa.*)
Una vegada, un marit
ab sa dona 'm va sorprende
y ha de sapigué y entendre
que 's va haver de ficá al llit
d' una pegada que jo,
enfadat, li vaig donar.
- PAU. Encare 'm farà trencar,
(*Rient estrepitosament.*)
de tant riure aquest minyó.
- AUG. *Coq. . coq... coq.. coq .. coq... coquetas.*
(*Imitant la gallina quan fa l' ou.*)
- PAU. (¡Fá l' ou, pobre tartamut!)
- AUG. Fins coquetas hi vensut,
totas hi cauhen, pobretas.
Y será 'l furor d' Espanya
una novela que escrich;
fins lo títol es bonich:
¡Sant Jordi mata l' aranya!
Es d' istil de Paul de Kock...
Soch ara al comensament,
pero no trobo argument.
- PAU. Si que s' espanta per poch.
Jo que hi corregut la bola
potsé n' hi podré donar.

AUG. Vosté de mi 's vol burlar;
vosté 'm sembla molt tabola.

AUG. ¿Vol una proba ben clara
de lo que al mon he passat?
Fá vint anys que soch casat
¡vint! y no conech encara
la meva dona.

PAU. Potsé
vosté 's vol riure de mi,
y si es que 's vol diverti
(*Imitant lo grill.*)
jo rich... rich... rich... de vosté.

(*Pau riu sentintli fè 'l grill.*)
Vosté 'm causa mil molestias
ab aquest riure que fá.

AUG. Home, vés qui no riurá
sí imitas tant bè las bestias.
Si 'l Tronera 't diu tothom;
fent lo gat, bé, gos y grill,
gall y gallina, 't dich, fill,
que foras millor per clown. (1)

AUG. Es que soch—vés de que riu—
una mica tartamut.
Encar com m' ho ha conegut.

PAU. ¿Qué no veu que soch tant viu?

AUG. ¡Oh! ja ho hi vist desseguida
que vosté es un plaga.

PAU. ¡Es clà!

AUG. A la novela 'm dará
sent aixís, una embestida.

PAU. Quan torni, li donaré
tela per la seva obreta.

AUG. Ha de ser de la brometa.

PAU. De la broma, com vosté.

AUG. L' Augusto Mol... Mol... Moltó
(*Encaixant*).

de concixel s' ha alegrat.
Jo m' estich aquí 'l costat.

PAU. (¡Vés al diable carrincló!)

AUG. (*Anant fins al fondo y tornant*).
Soch l' aranya per ma manya.

PAU. Jo só en Pau Santjordi.

AUG. ¡Vés!

aquest lo meu títol es:
¡Sant Jordi mata l' aranya!

(*Se'n va pe 'l fondo.*)

(1) Clom.

ESCENA V

PAU

Com hi ha mon que m' ha distret
aquest esquitx de persona.
Fins m' hi olvidat de la dona
ab la gracia que m' ha fet.
¡Dona meva! ¡Rosalía!
¡Quin dia 't podrè trobar!
D' ella ja m' en puch passar;
pero al pensar que seria
rich si per cas la trobava
y qu' ara m' estich menjant
lo que hi guanyat treballant,
la paciència se m' acaba.
Pot'sé he estat frech á frech
d' ella, mes d' una vegada,
mil cops potser l' hi mirada;
pero, com no la conech,
totas mē semblan la dona,
y entre tantas ¡está clá!
potser may podrè trobá
la llegítima, la bona.

(Pauseta).

Jo m' estava de cotxero
á casa d' un general,
quan un dia, per Nadal,
vaig rebre d' en Baldomero
—un cosí meu de l' Habana—
una carta, que llegida
deya aixís: «Pau de ma vida;
escolta lo que 't demana
y qu' ho cumplirás espera
qui te la vida contada,
per pujar d' una vegada
al cel, á sopá ab Sant Pere.
Soch viudo de la Clemencia
y tinch una filla gran,
que ben be li tocarán
dotze mil duros d' herencia.
Lo meu gust, com pots comprendre,
fora deixarla casada;
y m' ha vingut la pensada

de que tú 'm siguessis gendre
Si pels diners tens afany;
per poders us casareu,
després ja us coneixereu,
y tal dia farà un any!
D' aquesta manera 's logra
per tots la ditxa anhelada.
Adeu; reb una abressada
del que pensa serte sogra.»
Per poders nos vam casá,
y 'l meu sogre 's va morir;
ella havia de venir
cap á Barcelona; ¡es clá!
y hauria vingut contenta;
pero vam se estravagants
y després de tirats plans
la discordia se 'ns presenta
sobre si haviam d' está
—vam sé un parell de criaturas—
al carrer de las Freixuras
ó á la plassa d' en Cerdá.
Per las Freixuras jo estava
perque m' hi havia criat;
y ella un lloch més ventilat
que yolia 'm contestava.
Cansat de tanta qüestió,
li vaig dir: «¡Ja estás ben llesta!»
y fou la seva contesta:
«¡Que t' hi conservis ben bo!»
Sense passarne cap ánsia
tretz' anys justos vaig passar;
pero al últim vaig pensar:
aixó es massa extravagancia.
Li vaig escriure y ¡ca!... res;
vaig á l' Habana, y tampoch..,
indago, busco, remoch
y tot va ser per demés.
Havia sortit d' allí
sense dir cap ahont anava.
Potser mentres la buscava
ella 'm buscava á n' á mí.
¡Qui sab si soch viudo ja!
Mirém los morts del diari,
pero ¡ca! qu' haig de trobarhi.
¡Encare deu bellugá!

(*Agafant diaris de sobre la taula*)

¡Lo Brusi! (Llegint.) «El niño Pepito Puiggari». No es pas aquet.

«Don Rosendo Argelaguet...
D.ª Rosa... Don Benito...»
La crónica tal vegada
me podrà donà algun dato:
«El P. Agustín Novato
predicó ayer... La velada
de la Juventud Católica....»
¡Quina son! «Fr. Luis Fernando
Ferrer está terminando
una poesia bucólica.

(Badalla.)

El Sagrado Corazón..
Hoy las Hijas de Maria
marcharán en romería...»
¡Válgam Deu y quina son!

(Badalla.)

(Fa un xich lo brumerot figurant que llegeix y queda
dormit, cayentli lo «Brusi» de las mans.)

ESCENA VI

PAU dormint. ROSETA, de 1.ª dreta.

Ros. ¿Qué fa aquí aquest carrincló
dormint ab lo llum encés?
Si 'ls seus quartos li costès
llum no cremaria, no;
pero es clá están á dispesa
y tot ho fan aná així.
Arri al teu quarto á dormi.
¡Aixó ja es massa franquesa!

(Apaga 'l llum y s' en va per 1.ª esquerra. Al cap d'
una mica surt Vicens, de puntetas, de 2.ª dreta.)

ESCENA VII

PAU, VICENS

Vic Ara es l' ocasió tots dorman,
y m' hi vaig á declarar.

(Allargant los brassos y pal pant.)

Cuidado ab los mobles... ¡Bravo!

la cosa marxa com cal.
¡Rosalia! ¡Rosalia!
dintre un moment me tindrás
rendit d' amor á tas plantas.

(Ensopega ab lo silló en que dorm en Pau y cau sobre aquest.)

PAU. *(Despertant sobressaltat.)*

¿Qu' es aquest bulto? ¡mal llamp!

(Vicens s' aixeca y fuig, si be figurant qu'ha perdut l' esma.)

VIC. ¡Un home! ¡Hi estat de pega!

PAU. ¿Qui diable 'l llum ha apagat?

(Aixecantse y buscant; també ab l' esma perduda.)

VIC. (No pas jo.)

PAU. ¿Qui es que camina
per aquí?

VIC. Un home de pau;
no cridi.

(Se troban y s' abrassan.)

PAU. ¿Qui es vull saber?..

VIC. ¿Y vostó?

PAU. ¿Jo?...

VIC. ¿Qui es, veyám?

(Cada hu encén una cerilla y Vicens al veure la cara de Pau, exclafeix una rialla.)

PAU. Si 's riu de mi, li revento

(Cremat.)

d' un cop de puny aquest nas.

VIC. Vés qui tenia de dirme
qu' aquí trobaria en Pau.

(En Pau al sentir lo seu nom queda assombrat, mirant fit á fit á Vicens y aguantant encare la cerilla. Aquest, partintse de riure, conserva també encés lo misto, y aixi están tots dos fins que 'l foch de la cerilla los crema 'ls dits.)

PAU. Noy, no 't coneixo ab franquesa.

(Vicens encén lo llum y presenta desseguit la cara á Pau.)

VIC. Veyas, miram bè.

PAU. Ets pastat
á un dels que cassan gossos;
pero no puch recordar...

VIC. Soch en Vicens.

PAU. *(Cayenthi.)* ¡Malvinatje!

¡Lo meu lacayo!

VIC. ¡Ajá! ¡Ajá!

pero aixó de teu ¡aturat!
que ho era del general

- quan hi estavas de cotxero.
- PAU. Pero, noy, vas molt mudat;
suposo qu' has fet fortuna.
- VIC. ¿Y á tu com te pinta, Pau?
Dus un traje de primera.
- PAU. Fentme un tip de treballar
hi arreplegat dos mil duros.
- VIC. ¿Y tens los diners á guany?
PAU. A dos rals per duro 'ls deixo.
- VIC. ¿Y 't dona bon resultat?
PAU. Sí no fossin los estafas...
¿Y tu, noy, ab que la fás?
VIC. Com que sé bastant de lletra
un me va proporcionar
una casa d' Alemania
que fabrica mirinyachs.
- PAU. ¡Mirinyachs! Si ara no s' usan.
- VIC. Son molt vius los alemanys.
Així si torna la moda
mentres los fabricarán
los altres, ells ¡vinga vendren!
Ningú 'ls guanyará per má
y 'n treuran tot lo que vulguin.
- PAU. Pero... al últim... tú ¿qué fas?
VIC. ¿Jo? Dirigeixo un periódich
qué 's titula 'L *Mirinyach*,
y defensa aquesta moda.
- PAU. Tothom s' en deu emburlar.
- VIC. No ho creguis. Las matuteras
hi tenen afició grau
perque per entrar tocino
no hi ha com los mirinyachs.
- PAU. ¿Y per fé això tens salari?
VIC. Cuaranta duros mensuals.
- PAU. ¡Bravo, xicot!
- (Maliciosament)
- ¿Y á las foscas
què hi venias á buscar?
VIC. Res, anava á declararme
á una dona angelical
que á n' aquí viu á dispesa.
- PAU. ¿Es soltera?
VIC. Viuda, Pau;
moreneta y revinguda.
- PAU. Donchs no l' haurias trobat
(Cayent en qui pot ser.)
perque l' hi vist que sortia
moments després de sopar

y no ha vingut á retiro.

VIC. Com qu' avuy es lo meu sant
y he estat fora de casa,
qu' ho ignorès no es estrany.

PAU. Home, per molts anys.

VIC. Mil gracias.
(*Li dona un puro.*)

Tè.

PAU. Me 'l fumarè demà.
(*Posàntsel á la butraca.*)

PAU. ¿Y vols casarhi?

VIC. Es molt rica...
(*Escoltant.*)

Me sembla sentir la clau.
(*Desde 'l fondo.*)

No hi ha dupte, obran la porta.

Cap al meu quarto m' en vaig
que deu ser la viuda. Mira,
quan á son quarto será
tú podrías avisarme,
fentme qualsevol senyal...
m' en hi vaig corrents, me tiro
á sos peus fet un don *Juan*,
y si 'l sí puch arrancarli,
de mí no t' en queixarás.

PAU. Pero, declárat de dia;
de nit la pots espantar.

VIC. Com qu' es un xiquet romántica
li agradan amors extranys.
¿Vols servirme?

PAU. ¡Si t' li empenyas!

VIC. Y ¿quina senya 'm farás?

PAU. Vina quan sentis que fassi
un prolongat marramau.
(*Vicens s' en va per 2.ª dreta.*)

ESCENA VIII

PAU. ROSALIA

PAU. Bona nit tinga, senyora.

ROSAL. Bona nit tinga. ¿Qué tal?

¿Cóm li proba aquesta casa?

PAU. Per ara no 'm puch queixar.

ROSAL. Los amos son molt personas.

- PAU. ¿Qué fa molt qu' hi viu?
ROSAL. Mitj any.
Com soch viuda, aquí m' estich.
- PAU. ¿Y no 's vol torná á casar?
ROSAL. Ho tinch prohibit pe 'l metje.
- PAU. (¡Pobre Vicens!)
ROSAL. Hi lograt
en poch temps ferme notable;
y, si 'm casava, 'l nom gran
qu' ara tinch, fora la burla
dels sèrs que me 'l van donar.
- PAU. No la comprench.
ROSAL. No m' extranya.
Jo, la ploma hi empunyat
per defendre al sexo débil,
á qui 'l homes, ¡inhumans!
tenen lligat ab cadenas
y xuclan sense parar.
Ara arribo d' una junta
de la nostra societat,
y allí hi dit ab veu sencera,
fent lo sostre tremolar:
Que mentres calsas tinguém....
- PAU. ¿Las donas las portarán?
(*Interrompentlu.*)
- ROSAL. Aixó diuhen per fer veure
vostés que son desgraciats;
vostés, que son una colla
de butxins extravagants.
- PAU. Y vostés son galls inglesos
que no paran de picar
sobre las costellas nostras
fins que 'ns deixan ben pelats.
- ROSAL. No abulti.
- PAU. Vosté exagera.
- ROSAL. ¿Qu' es casat?
PAU. Si; pe 'l meu mal
vaig trobá una dona ximple.
- ROSAL. ¡Y jo, un espós mitj tocat!
PAU. Vosté ray, que va enterrarlo.
- ROSAL. (¡Tant debó!) (Seguim l' engany.)
Soch viuda, es cert; pero encare
si me 'l veyá al meu devant
cregui que 'l senyalaria.
- PAU. Calmis.
- ROSAL. Ab vint anys cabals
de casada, no 'l vaig veure
ni un cop.

ESCENA IX

PAU

¡Ah! no t' escapás, lacayo,
sens que 't dongui un estofat.
Apararém lo llium.

(L' apaga.)

Y ara

li vaig á fe 'l marrramau.
Pero 'm sembla sentir passos...
Sens dupte en Vicens serà.
¡Si no vinch aquí á dispesa
m' havia ben atrapat!

ESCENA X

PAU, AUGUSTO, de puntetas de l.^a dreta.

AUG. Hi sal... saltat pe 'i balcò
per sorprendre á la Roseta.

PAU. De la primera catxeta
no li deixo un caixal bó.

AUG. Tots dorman.

(Escollant.)

PAU. Ni Sant Vicens
lo lliura de la tunyina.

AUG. ¿Qu' es aixó, Verge divina?

(Ensopegant ab una cadira.)

PAU. ¡No 't sabrás rompre las dents!
Ja s' acosta.

AUG. ¡Que soch pilló!
Ja fan be de dirme Aranya.

PAU. Li clavo la gran castanya
y 'Í faig després ab platillo.

(Augusto topa ab Pau; aquest li estira 'as aurellas)

Té, Vicens, ves si t' agrada;
prén la bona voluntat.

(Augusto crida.)

No cridis, pilló, malvat.

AUG. ¡Ay! ¡prou que me l' ha arrancada!

PAU. ¡Aquesta veu! ¡Vina aquí!

(*Pau encén lo llum y al veure qu' es Augusto, exclama:*)

¡També aquest mitja-cerilla!

AUG. (Lo cu... cútis me perilla.)

PAU. Ja 't pots prepará á morí.

Pillo; digas, al moment,

¿qué buscavas?

AUG. La Ros... Ros...

PAU. (¡La Rosalia!) ¡Mocós!

(*Li estira una aurella.*)

Ara 't donaré argument.

Agafañte per la ganya

veurás, persona esquivada;

del modo que desseguida

Santjordi mata á l' Aranya.

AUG. Jo no hi fet res.

PAU. Bè... L' anar

á sorprendre á una senyora

es acció molt vil, traidora.

AUG. Si... senyora de secar.

PAU. ¿Que no es senyora? ¿Donchs qu' es?

¡T' haig de rompre aquestas dents!

AUG. No ha anat poch ab assistents.

sarauhistas y artillès.

PAU. ¿Y ahont anava?

AUG. A la Canuda,

Ibèrich, *Salón Eslava*...

PAU. No; no parlis més, acaba.

¡La meva honra está perduda!

y tú serás lo primé

ab qui esbravi 'l meu furor

AUG. ¡Ay! ¡no 'm mati! ¡per favor!

¡No 'm mati; no hi tornaré!

PAU. M' en vaig á buscá una vara...

AUG. A vos... vosté no li toca

si l' estimo...

PAU. *¡Punto en boca!*

AUG. Mentres ho vulgui 'l meu pare.

PAU. Lo teu pare, estrafalari,

que 's cuydi de cosas sevas.

AUG. ¡Vosté bé 's fica ab las meas!

PAU. ¿Ab las tevas perdulari?

Ja sabreu tú y en Vicens

desseguida qui es en Pau.

AUG. ¡Jo no hi fet res!

PAU. ¡¡Marramaul!

(*Fent la senya*)

AUG. ¡Es boig!

(*Assombrat de la senya.*)

PAU. ¡Boig! Donchs aquí ho tens.

(*Dantli un parell de puntadas de peu.*)

(*Pau s' en va corrents per 2.ª esquerra; Augusto gemitant, va per fugir, pero topa ab Vicens que surt de 1.ª dreta, acudint á la senya.*)

ESCENA XI

AUGUSTO; VICENS

VIC. ¿Qu' es aixó?

AUG. No 'm peguin mes
que bé prou que m' ha pegat.

VIC. Bè, si algú l' ha estomacat
una falta haurá comés.

AUG. Es fal...fal...falta llaugera.
Venía per la Ros....

VIC. ¡Calla!
¿Per ella també?... ¡Canalla!
¡Quina tunda se t' espera!
Jo li porto amor, brivó,
y no admeto cap rival.

AUG. ¡Ay, estigui que 'm fa mal!
Donchs, també l' estimo jo
que soch vava...va...valent
y que á ningú la cedeixo.

VIC. ¡A ningú? ¡Per tot te deixo!
¡Arreplega de moment!

(*Augusto fuig perseguit per Vicens que li dona cops
Desapareixen per 2.ª dreta.*)

ESCENA XII

PAU; sortint ab un bastó.

Las clavaré ab lo bastó
qu' aixís jo no 'm faré mal.
Tancant las portas per dins

sortida no 'ls quedarà,
y després los clavo un juli
d' aquells que deixan macat.

(S' en va per 2.ª dreta, tancant la porta per dintre)

ESCENA XIII

AUGUSTO; quan aquest està amagat, VICENS; y quan aquest últim s' en ha anat per 1.ª esquerra, PAU treu lo cap per 1.ª dreta, dihent lo que s' indica.

AUG. ¡Ay, Verge santa!

(Escarat surt de 1.ª dreta, posantse la mà à la part trasera.)

¿Hont m' amago?

(S' amaga sota la taula, qual tapete toca casi à terra).

Vic. ¡Ay, si 't puch arreplegar!

Per ell m' hi estripat las calsas
ab un dimoni de clau.

(Ensenya lo cul de las calsas estripat, y s' en va corrents per 1.ª esquerra, com queda dit)

AUG. ¡Ay, mama, mama, tinch por!

PAU. Tanquém per dins y endevant.

(Tanca la porta 1.ª dreta).

ESCENA XIV

ROSALIA, per 2.ª esquerra; desseguida VICENS.

ROSAL. No sé; m' ha semblat sentir
crits. Potsé es al pís de dalt
que hi habita un matrimoni
qu' arma *jaranas* en gran.

Vic. ¿Hont va, senyora? ¡No 'l busqui!

ROSAL. ¿Que no 'l busqui? ¿Qué ha passat?

Vic. Que li he pegat. (1)

(1) La pronunciació es: pagat.

- VIC. No passa:
à mi no m' enganyarà.
Soca gat vell, las coneix totas...
Me consta que no es casat.
- ROSAL. (*Duportant.*) ¿N' està ben segü?
- VIC. Si encare
no li volen dar la clau.
¡Pobre Augusto!
- ROSAL. ¿Augusto diu?
- VIC. ¿Qué l' estranya?...
- ROSAL. Si, en vritat.
¿Es lo seu nom?
- VIC. Rosalia
si aixó no sab ¿qui ho sabrà?
- ROSAL. (¿Cóm ha sabut aquell pillo
que 'l meu home 's deya Pau?)

ESCENA ÚLTIMA

Dits; PAU de l.^a dreta y ROSETA de l.^a esquerra.

- PAU. ¡Ah, sou aquí bonas pessas!
- ROS. ¿Qu' es tanta fressa? ¿Qué hi ha?
(*Acabantse de cordà 'l sach, figurant que s' ha aixecat del llit.*)
- VIC. ¿Qué t' agafa? (*A Pau que t' amenassa.*)
- PAU. (*Contenintse.*) ¡No 'm vull perdre...
que 't faria massa mal!
(*A Rosalia.*) Y vosté desde aquest' hora
ja està ben llesta... ja ho sab.
- VIC. (¿Aquest també hi te que veure?)
¡Aixó es un may acabar!
- PAU. Tot ho hi sapigut.
- ROSAL. ¿Qué 'm conta!
Cuydis de vosté y en paus.
- PAU. ¡Endevant las atxas!
- VIC. Noy,
tambè à mí m' ha desayrat
- PAU. (*Amenasantlo.*) ¡Si no t' apartas!... Senyora
(*Va picant la taula ab la pebrera.*)
jo la buscava ab afany
y li he donat lo meu cor
al donarli aquell abrás.

VIC. ¡Còm te topa! — (Per l' abrassada.)

PAU. ... Pero, ab pena,

hi sabut fà pochs iustants

que vostè, que jo pensava

qu' era un angel de bondat,

ab soldadots y tunelas

á las festas á ballar

s' en anava á la ensorrada.

¡Que 'n deus haver fet de mal!

(Picant ab la pebreça llensa lo seu contingut.)

ROS. ¡Ara m' ha llessat lo pebre!

No sè perque l' hi escoltat

sense arribarme al balcó

per fer pujá 'l vigilant.

PAU. Aixís, fesme agafá encare...

AUG. ¡Malvinatje 'l pebre!

(Fent ganyotas, com si volgués estornudar.)

ROSAL. Es clá

que deuria fer tal cosa

ab qui 'l meu nom ha tacat

y ab qui volia sorprendrem

fent veure que 's deya Pau.

PAU. ¿Y donchs còm me dich?

(Vicens comensa á comprendre lo que passa. Augusto no pot aguantar més y fa un gros estornut.)

AUG. ¡¡Etxém!!

PAU. ¿Qui hi ha aquí sota? Ets tu, ¡malt llamp!

(Corrent cap á la taula.)

AUG. No 'm pe... pegui més. Perdónim.

¡Etxém! Etxém! (Estornudant.)

ROS. Ha ensumat

lo pebre.

AUG. ¡No hi tornaré!

PAU. (A Rosalia.) A veure si negarás.

(A Augusto.) ¿Qué m' has dit de la senyora?

AUG. ¡Ay, jo res!

PAU. (Enfadat.) Te faré mal.

AUG. Parlava de la Roseía.

ROS. ¡Ay, poca-pena!

VIC. Ja hi caich

Venías per la minyona.

AUG. Si senyor.

ROS. ¿Per mí, truhan!

PAU. (A Vicens.) Y tú ¿ja sabs qui es la viuda?

VIC. Ara crech compèndreho, Pau.

ROSAL. ¿No m' ha dit que 's deya Augusto?

VIC. No 'ns hem entès bè. Veurá,

jo m' hi eregut que 'm parlava.

Obras de A. Guasch Tombas

MITJA FIGA, MITJ RAHÍM.—Colecció de bocetos agredolsos, en vers. (Agotada.)

DE RIALLAS...—Juguet cómic, en un acte y en vers. (Agotada.)

JOSEPH SERRA.—Juguet cómic en un acte y en prosa. (Próxima á agotarse.)

PERICO.—Pasillo cómico-lírico, en un acto. (1)

MORIRSE PER UNA ESTONA.—Humorada en un acte y en prosa.

LO SETÉ SANT MATRIMONI.—Monólech en un acte y en vers. (Agotada.)

LOS QUE NO PAGAN.—Humorada en un acto y en prosa. (2)

¡HUYE QUE TE PILLA EL TORO!—Apropósito bufo, lírico y bailable, en un acto. (3)

VIATJES D' UNA PUSSA.—Capritxo humorístich, flo-sófich y satirich, en vers y ab dibuixos de Renaü. (2.ª edició.)

BARBA-ROJA.—Revista-parodia del drama de Frederich Soler, que porta 'l mateix títul; ab caricaturas de Escaler.

SANT JORDI MATA L' ARANYA.—Juguet cómic en vers, escrit per aposta.

HERENCIA DE SANG.—Drama catalá en tres actes y en prosa. (4)

INÉDITAS

PINTERA FÍ DE SIGLE.—Humorada inverossímil, en prosa. (5)

UNA CAUSA CRIMINAL.—Comedia en tres actes y en prosa. (6)

LA PERLA DEL MANZANARES.—Zarzuela en un acto. (7)

¡DINAMITA!—Drama en tres actos y en vers. (8)

(1) Música de D. Domingo Xofra.

(2) y (6) En colaboración.

(3) y (7) » » Música del Mtre. Cotó.

(4), (5) y (8) » » ab D. F. Dalmases Gil.

LO TEATRO REGIONAL

Periòdich setmanal ilustrat de Literatura, Novas y Anuncis

SURT LOS DISSAPTES

Preu de cada número: 10 céntims

Publica setmanalment 8 planas de folletí de las obras catalanas més notables.

Preu de suscripció: 2 pessetas trimestre

OBRAS PUBLICADAS

	<u>Ptas.</u>
L' AGULLA, drama en tres actes de D. Francesch Pelay y Briz.	2
SORTINT DEL OU, diálech de D. Ignasi Iglesias.	0'25
CLARÍS, drama en tres actes de D. Conpat Roure	2
LO TEATRO PER DINS, comedia en dos actes de D. Frederich Soler.	1'50
SANT JORDI MATA L' ARANYA, comedia en un acte de D. A. Guasch Tombas.	1

SEGUIRÁN

- LA DONA Y LA BAYLERINA, comedia en un acte de don Frederich Soler.
- LO RÚSTICH BERTOLDO, comedia en vers, eserita per los Srs. Soler y Hubert (Pitarra), Feliu y Codina y Molas y Casas.
- TRES PERSONAS, comedia en un acte de D. Abelardo Coma.
- ¡LA DONA!, comedia en un acte de D. J. Ayné y Rabell.
- LA MOSCA AL NAS, comedia en un acte de D. Frederich Soler.

Biblioteca Popular Catalana

VOLUMS PUBLICATS

	<u>Ptas.</u>
I.—POESÍAS, per D. Frederich Soler.	0'50
II.—COLECCIÓ DE CUADROS, per D. Emili Vilanova.	0'50

PROXIMS Á PUBLICARSE

- III.—CAPS Y TREVAS, per D. J. Pons y Massaveu.
- IV.—TRAJEDIAS, per D. Victor Balaguer.